

Validatierapport Kwaliteitszorg Onderzoek

Hogeschool Van Hall Larenstein

mei 2015

Deelcommissie VKO

- Prof. dr. F.A. van Vught (voorzitter);
- Dr. C.M (Tini) Hooymans
- Drs. P.M.M. (Paul) Rullmann
- Drs. E.C. (Emiel) de Groot (secretaris)

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	3
1. Schets van de hogeschool.....	5
1.1. Algemeen.....	5
1.2. De organisatie.....	5
1.3. Het onderzoeksbeleid.....	6
1.4. De organisatie van het onderzoek.....	6
1.5. Onderzoek in cijfers.....	7
2. Bevindingen.....	8
2.1. Thema 1.....	10
2.2. Thema 2.....	12
2.3. Thema 3.....	14
2.4. Thema 4.....	15
Conclusies en aanbevelingen.....	17
Bijlage 1 Instellingsbesluit VKO.....	19
Bijlage 2 Overzicht bestudeerd materiaal.....	22
Bijlage 3 Bezoekprogramma.....	24
Bijlage 4 Korte beschrijving van de VKO deelcommissieleden.....	25

Inleiding

De validatiecommissie kwaliteitszorg onderzoek (VKO) is begin 2009 door de voorzitter van de HBO-raad geïnstalleerd (zie instellingsbesluit, bijlage 1). De VKO maakt als onafhankelijke commissie deel uit van het per 1 januari 2009 ingevoerde kwaliteitszorgstelsel voor onderzoek aan hogescholen, gebaseerd op het brancheprotocol kwaliteitszorg onderzoek (BKO). De taak van de VKO is het valideren van de kwaliteitszorgsystemen van de hogescholen, voor zover de kwaliteitszorg betrekking heeft op onderzoek. Kwaliteitszorg wordt daarbij gedefinieerd als "het systematische en dynamische geheel van beleid, organisatie, procedures, processen en middelen, gericht op het permanent handhaven en verhogen van de kwaliteit van het onderzoek binnen de hogeschool, door middel van cyclisch evalueren en verbeteren".

Bij de installatie van de VKO is voor elke hogeschool - op basis van eigen voorkeuren - door de HBO-raad vastgelegd in welk jaar de validatie plaatsvindt. In de zo tot stand gekomen planning voor 2009-2015 stond Hogeschool Van Hall Larenstein (VHL) ingeroosterd voor de periode maart 2013. Het validatiebezoek vond plaats op 21 maart 2013. Na afloop van het eerste bezoek heeft de VKO besloten om het kwaliteitszorgsysteem van de hogeschool voorwaardelijk te valideren. Een voorwaardelijke validatie houdt in dat er een aantal zaken nog niet op orde is. Nu is opnieuw het moment aangebroken om het kwaliteitszorgsysteem van Hogeschool VHL te beoordelen. De focus van het aanvullende bezoek ligt op de gerealiseerde verbeteringen, op de veranderingsprocessen die de hogeschool in de periode 2013-2015 in gang heeft gezet en de daarbij geboekte resultaten.

De VKO ontving daartoe op 20 maart 2015 het zelfevaluatierapport van de hogeschool met uitgebreide documentatie (zie overzicht in bijlage 2) ter bestudering en bespreking. Het validatiebezoek vond vervolgens plaats op 2 april 2015. Een deelcommissie vanuit de VKO sprak die dag met het College van Bestuur, directeuren, (leading)lectoren, onderzoekers/docenten en beleidsmedewerkers (zie het volledige bezoekprogramma en de antecedenten van de deelcommissie vanuit de VKO in bijlage 3 en 4).

Aan het eind van het bezoek is door de voorzitter van de deelcommissie VKO een voorlopige mondelinge terugkoppeling gegeven. Daarna heeft de VKO zich intern beraden op de definitieve rapportage. De VKO streeft er naar bij elke hogeschool een op ontwikkeling en verbetering gerichte aanpak van de kwaliteitszorg van het onderzoek te kunnen constateren. Het gaat hierbij om een onderbouwde en genuanceerde kwalitatieve conclusie ten aanzien van het functioneren van het kwaliteitszorgsysteem in verschillende opzichten en op verschillende dimensies, alsmede de hierop gebaseerde aanbevelingen tot verbetering.

Op basis van haar bevindingen heeft de VKO de kwaliteitszorg met betrekking tot het onderzoek van Hogeschool VHL **gevalideerd**. Deze rapportage geeft een nadere onderbouwing. In hoofdstuk 1 wordt een schets gegeven van de hogeschool, in algemene zin en meer toegespitst op de missie, organisatie en omvang van het onderzoek. Hoofdstuk 2 beschrijft de bevindingen van de VKO op basis van de aanbevelingen uit 2013. In hoofdstuk 3 sluit de VKO af met haar conclusie en aanbevelingen.

1. Schets van de hogeschool

1.1. Algemeen

Hogeschool Van Hall Larenstein (hierna Hogeschool VHL) is de grootste instelling in het Nederlandse Hoger Agrarisch Onderwijs (HAO). Gedurende een periode van meer dan honderd jaar heeft Hogeschool VHL zich door fusies en verhuizingen ontwikkeld tot de huidige instelling. Hogeschool VHL heeft een breed portfolio dat naast landbouw en voedselverwerking ook door de invalshoek landschap, natuur en milieu wordt gekenmerkt. Vanuit drie locaties (Leeuwarden, Velp en Wageningen¹) verzorgt de hogeschool veertien Bacheloropleidingen, zes Associate degrees (Ad's) en drie Masteropleidingen. Er studeren 4162 studenten (cijfers 2014) waarvan 11 % een vooropleiding in het buitenland heeft gevolgd.

1.2. De organisatie

De afgelopen drie jaar zijn voor Hogeschool VHL een periode geweest met grote veranderingen. Hogeschool VHL heeft een aantal jaren een bestuurlijke eenheid gevormd met Wageningen University and Research Center (Wageningen UR). Eind 2012 is echter sprake geweest van een bestuurlijke ontvlechting. In augustus 2013 trad een nieuw College van Bestuur (CvB) aan, dat eind 2013 een nieuw instellingsplan 2014-2017 uitbracht: 'Op weg naar de groenste hogeschool'.

Hogeschool VHL heeft als missie geformuleerd om hoogwaardige, ambitieuze en innovatieve professionals op te leiden die bijdragen aan een duurzame wereld. Kernwaarden daarbij zijn 'duurzaam, betrokken, ondernemend en verantwoordelijk'. Aansluitend bij de historie van Hogeschool VHL en de omgevingsanalyse is gekozen voor drie speerpunten:

- Water & land / natuur;
- Voedsel / dairy;
- Dier/ dierenwelzijn

Het profiel van de drie samenhangende speerpunten vormt het kader voor beleidskeuzes op het gebied van onderwijs en het praktijkgericht onderzoek. Alle opleidingen en lectoraten leveren een bijdrage aan de invulling van één of meer speerpunten.

Sinds september 2014 kent Hogeschool VHL drie domeinen, te weten:

- Animals and Business;
- Delta Areas and Resources;
- Food and Dairy.

De domeinen sluiten aan bij de speerpunten van de hogeschool. Elke opleiding en elk lectoraat is ondergebracht in een domein en elk domein heeft een directeur. De domeindirecteur is integraal verantwoordelijk voor zowel onderwijs als praktijkgericht

¹ Vanaf september 2015 wordt de locatie Wageningen eveneens gehuisvest in Velp.

onderzoek. De domeindirecteur borgt onder meer de gemaakte afspraken aangaande en tussen het onderwijs en het onderzoek in jaarplannen, alsmede de afgesproken inzet van mensen en middelen en de samenwerking tussen de opleidingen en lectoraten. Er zijn 551 medewerkers werkzaam met een totale fte-omvang van 394 (cijfers 2014).

De visie en strategische doelen uit het instellingsplan zijn vertaald in kritische prestatie-indicatoren (kpi's). Voor onderzoek zijn deze:

1. minimaal 15% van de totale omzet van Hogeschool VHL in 2017 wordt gegenereerd door omzet vanuit opdrachten bij bedrijfsleven, overheden en maatschappelijke organisaties;
2. Participatie in 2016 in minimaal één Europees subsidietraject;
3. Versterking van internationalisering binnen het onderzoek;
4. Versterking van de kwaliteitszorg Onderzoek middels de implementatie van een vernieuwde P&C-cyclus.

1.3. Het onderzoeksbeleid

Voortbouwend op het nieuwe instellingsplan is in juli 2014 de Kadernotitie Praktijkgericht Onderzoek 2014-2017 vastgesteld. In deze notitie wordt het vernieuwde beleid inzake praktijkgericht onderzoek beschreven. De kadernotitie bevat de onderzoeksmissie en visie van de hogeschool. De onderzoeksmissie luidt: 'Hogeschool VHL voert onderzoek uit gericht op verbetering, ontwikkeling en innovatie van de beroepspraktijk binnen de gekozen speerpunten en levert daarmee een bijdrage aan de ontwikkeling van een duurzame samenleving'. De nadruk in het praktijkgericht onderzoek ligt volgens de hogeschool op 'kennisontwikkeling en kennisvalorisatie, samenwerking voor en met het werkveld en op ontwikkeling van de bètagamma-aanpak, waarbij Hogeschool VHL een eigen positie verwerft in de (internationale) groene kennisketen'. De belangrijkste kenmerken van het praktijkgericht onderzoek bij Hogeschool VHL zijn:

1. relevant en met impact voor de beroepspraktijk;
2. wetenschappelijk valide en met aandacht voor de bijdrage aan de algemene kennis ten behoeve van maatschappij en beroepspraktijk;
3. onderwijsgerelateerd;
4. internationaal georiënteerd.

1.4. De organisatie van het onderzoek

Opleidingen en lectoraten maken elk onderdeel uit van één van de drie domeinen. Aan elk domein is een Applied Research Centre (hierna ARC) verbonden. Een ARC heeft de functie van kenniscentrum en omvat verschillende onderzoekslijnen (lectoraten). Elk ARC wordt aangestuurd door een leading lector. De profilering en de inrichting van elk ARC is uitgewerkt in een meerjarenplan. Vanaf 2015 kent elk ARC een 'Advisory Board', die tot taak heeft om gevraagd en ongevraagd de domeindirecteur en het CvB te adviseren over de toekomst van het onderzoeksprogramma. De hogeschool kent in totaal twaalf lectoraten waarbinnen zestien lectoren werkzaam zijn (cijfers 2014). De looptijd van een

onderzoekslijn (lectoraat) is in principe vier jaar met een optie tot verlenging. Een lectoraat heeft vier kerntaken:

- Ontwikkeling van nieuwe kennis
- Onderwijsontwikkeling
- Professionalisering van docenten
- Kenniscirculatie en -valorisatie

De totale betrekkingssomvang van de 16 lectoren bedraagt 5,25 fte (cijfers 2014). Bij het onderzoek zijn in totaal 96 docenten / onderzoekers (16,75 fte) en twee promovendi (1 fte) betrokken (cijfers 2014). Er wordt door de hogeschool ongeveer 3,6 miljoen euro aan onderzoeksgelden besteed (cijfers 2014). Lectoraten worden gefinancierd met middelen uit de reguliere Rijksbijdrage, op basis van een Groene Plusregeling (het zogenaamde Groene Pluslectoraat), door bijdragen van bedrijfsleven of maatschappelijke organisaties en door het uitvoeren van (internationale) projecten.

Vanuit de centrale organisatie wordt aan de domeinen ondersteuning geboden. De hogeschool kent drie stafdiensten: Beleid, Services en Finance & Control. Elke stafdienst staat onder leiding van een stafdirecteur. De stafdirecteur Beleid is integraal verantwoordelijk voor de samenhangende beleidsontwikkeling en beleidsadvisering aan het CvB op het terrein van onderzoek(kwaliteit).

1.5. Onderzoek in cijfers

De hogescholen volgen gezamenlijk de kwantitatieve jaarlijkse ontwikkeling en voortgang van het praktijkgerichte onderzoek. De gegevens die Hogeschool VHL voor 2013 aan de Vereniging Hogescholen heeft doorgegeven laten het volgende beeld zien:

	Van Hall Larenstein	Landelijk gemiddelde	Positie t.o.v. 37 hogescholen
Financieel			
Totale financiële bijdrage per student	€ 865,74	€ 375.13	2
Rijksbijdrage per student	€ 139.06	€ 230.92	32
Raak-bijdrage per student	€ 0.0	€ 44.41	21
Internationale bijdrage per student	€ 148	€ 35,48	6
Overige bijdrage per student	€ 2883	€ 691,20	1
Personeel			
Aantal studenten per fte lector (landelijk streefcijfer: 720)	719	1.279	8
Aantal fte 's per lector	0,48 fte	0,58 fte	27
Percentage gepromoveerde lectoren	100 %	77 %	1
Percentage docent-onderzoekers van docenten	56,4 %	12.8 %	3
Gemiddelde fte per docent-onderzoeker	0,09 fte	0,27 fte	31
Percentage gepromoveerde onderzoekers	7,4 %	16.1 %	27
Percentage promovendi van docenten	0.3 %	3.1 %	30
Gemiddelde fte per promovendus	0,3 fte	0,44 fte	26
Percentage student-onderzoekers	21,8 %	4.9 %	15

2. Bevindingen

In maart 2013 heeft de VKO Hogeschool VHL voor de eerste maal bezocht. De commissie kon zich in 2013 nog geen oordeel vormen over het kwaliteitszorgsysteem onderzoek. De hogeschool bevond zich in een overgangsfase, van onderdeel zijn van Wageningen UR naar een zelfstandige instelling met een helder omschreven strategie, gericht op onderwijs en onderzoek. De VKO constateerde, naast positieve ontwikkelingen als de relatieve grote omvang van het praktijkgericht onderzoek, de tevredenheid van externe stakeholders en de kritische houding van Hogeschool VHL, dat het ontwikkelde beleid veelal nog een intentioneel karakter had. Om die reden heeft de commissie besloten het kwaliteitszorgsysteem van Hogeschool VHL destijds voorwaardelijk te valideren. De VKO heeft de hogeschool twaalf aanbevelingen meegegeven:

1. Zet het intentioneel karakter van het beleid om in goed doordachte daadwerkelijke acties die tot verbetering van de kwaliteitszorgsystematiek leiden;
2. Bevorder de synergie tussen de onderzoeksprogramma's en onderzoekslijnen om focus en massa in het onderzoek te bevorderen.
3. Bevorder een grotere externe oriëntatie bij het verder ontwikkelen van de kwaliteitssystematiek. Veel informatie is beschikbaar buiten Hogeschool VHL en het hoger agrarisch onderwijs. Het wiel hoeft niet altijd opnieuw uitgevonden te worden.
4. Ontwikkel een duidelijk bestuurlijk kader op basis van een goed doordachte reeks van missie – doelen – indicatoren.
5. Verstevig de centrale aansturing van het onderzoek door o.a.:
 - a. Het handhaven van de verantwoordelijkheid voor het onderzoeksbeleid bij één portefeuillehouder onderzoek in het College van Bestuur;
 - b. het opleidingsdirectie-overleg (ODO) te splitsen in een onderwijs- en een onderzoeksgedeelte;
 - c. van het lectorencollectief een gestructureerd advieslichaam te maken.
6. Bevorder de verticale verbinding in de onderzoeksorganisatie door:
 - a. het toedelen van duidelijke rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden aan personen en organisatie-eenheden die een rol dienen te spelen in het kwaliteitszorgsysteem van het onderzoek;
 - b. het verder ontwikkelen van duidelijke processen voorzien van adequate formats en protocollen;
 - c. een goed gecoördineerde aansturing van de staf- en hulpdiensten;
 - d. het toezien op het juist hanteren van de ontwikkelde processen.
7. Doorbreek de 'archipelstructuur' van de onderzoeksorganisatie die momenteel kenmerkend is voor Hogeschool VHL. Dat kan geschieden door het bevorderen van horizontale verbindingen tussen de diverse onderzoekseenheden, tussen de staf- en hulpdiensten onderling en de onderzoekseenheden enerzijds en de staf- en hulpdiensten anderzijds. Dat kan gebeuren door het inrichten van goed functionerende besprekingsplatforms.

8. Stem het takenpakket van de staf- en hulpdiensten beter af op de eisen en wensen van de onderzoekspraktijk. Met name de verbinding met de dienst HRM is van cruciaal belang voor het bevorderen van de competentie-ontwikkeling van de onderzoekers en het inbedden van de onderzoeksfuncties in de organisatie.
9. Spits de managementinformatiesystemen meer toe op de eisen en wensen die de onderzoekfunctie daaraan stelt en zorg voor een goede onderlinge afstemming van de deelsystemen.
10. Besteed intensief aandacht aan het sluitend maken van de PDCA-cycli met name waar deze gericht zijn op de overgang van de oude act-fase naar de nieuwe plan-fase.
11. Besteed intensief aandacht aan de verbetertrajecten in het proces van externe evaluaties door deze duidelijk te structureren.
12. Besteed zorgvuldig aandacht aan de bezetting van de externe evaluatiecommissies. Met name de domeinspecifieke kennis dient daarin voldoende aandacht te krijgen.

Twee jaar later is het moment aangebroken om het kwaliteitszorgsysteem van de hogeschool wederom te beoordelen. De VKO kon beschikken over documentatie in de vorm van een reflectie op de ontwikkeling die Hogeschool VHL met haar onderzoek heeft doorgemaakt inclusief diverse relevante bijlagen (zie bijlage 2 voor het overzicht van de bestudeerde documenten). De commissie spreekt haar waardering uit over de wijze waarop de hogeschool zich op het tweede bezoek van de VKO heeft voorbereid. De verstrekte documentatie was uitmuntend. De commissie kon zich op voorhand een goed beeld vormen van de werking van het kwaliteitszorgsysteem en de verdere ontwikkeling van het onderzoek van de hogeschool. De commissie waardeert het dat Hogeschool VHL, door haar openhartige rapportages en gesprekken, de commissie deelgenoot heeft gemaakt van de ontwikkeling die zij de afgelopen periode heeft meegemaakt. De gesprekken heeft de VKO als open en informatief ervaren. De commissie is erkentelijk voor die open sfeer.

De focus van onderliggend rapport ligt op de veranderingsprocessen die de hogeschool in de periode 2013-2015 in gang heeft gezet en de verbeteringen die zijn gerealiseerd. In de volgende paragrafen structureert de commissie haar bevindingen aan de hand van de aanbevelingen uit 2013. De twaalf aanbevelingen zijn gegroepeerd naar vier thema's:

1. organisatie, inbedding en aansturing van het onderzoek;
2. de versterking van de inhoud en profilering van onderzoek op het niveau van onderzoeksgroep en onderzoekslijnen;
3. uitwerking, samenhang en borging van de P&C-cyclus;
4. de ondersteuning van het onderzoek door de stafdiensten.

2.1. Thema 1 - De organisatie, inbedding en aansturing van het onderzoek

Het VKO had als aanbeveling geformuleerd dat de organisatie, aansturing en inbedding van het onderzoek verbetering behoeften. De afgelopen twee jaar is de hogeschool voortvarend aan de slag gegaan met onder andere het vaststellen van een nieuw instellingsplan en daarop voortbordurend een aantal kadernotities, waaronder de Kadernotitie Praktijkgericht Onderzoek 2014 – 2017. In deze notitie zijn de vier kerntaken van een onderzoekslijn (lectoraat) geformuleerd (conform het BKO), de nieuwe clustering van lectoraten toegelicht, de rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden beschreven en de ondersteuning vanuit de stafdiensten uitgewerkt. Daarnaast formuleert Hogeschool VHL een aantal aanvullende kpi's voor het onderzoek met daaraan verbonden een realisatietermijn. Via de plandocumenten in de PDCA cyclus sturen de directeuren en het CvB op de realisatie van de kpi's.

Sinds 2013 zet de hogeschool in op een strakkere aansturing van het praktijkgericht onderzoek. Op drie niveaus wordt, naast onderwijs, expliciet aandacht gegeven aan onderzoek:

- De instelling: in tegenstelling tot de oude situatie is de portefeuille Praktijkgericht Onderzoek expliciet belegd bij een lid van het CvB. Het CvB is verantwoordelijk voor het formuleren van een visie op en het beleid aangaande het praktijkgericht onderzoek inclusief zwaartepuntvorming, het toewijzen van de middelen en het borgen van het onderzoeksbeleid binnen de hogeschool.
- Het domein: in tegenstelling tot de vroegere opleidingsdirecteur is de domeindirecteur integraal verantwoordelijk voor onderwijs en onderzoek. De visie van Hogeschool VHL is dat onderwijs en onderzoek sterk met elkaar verweven zijn en dat aansturing in één hand de samenhang versterkt. De domeindirecteur borgt onder meer de gemaakte afspraken aangaande en tussen het onderwijs en het onderzoek in jaarplannen, alsmede de afgesproken inzet van mensen en middelen, de samenwerking tussen de opleidingen en lectoraten, en een passende samenwerking met de andere onderzoeksgroepen. De domeindirecteur is binnen het domein eerstverantwoordelijke en is het gezicht naar buiten. Voor de functie van domein directeur is een nieuw functieprofiel opgesteld afgestemd op de nieuwe taken en verantwoordelijkheden. Een domeindirecteur moet affiniteit met onderzoek hebben en op hoofdlijnen het onderzoek kunnen beoordelen.
- De onderzoeksgroep (ARC): de leading lector is hiërarchisch leidinggevende van de in het ARC ondergebrachte (associate) lectoren. Elke (associate) lector, die trekker is van een onderzoekslijn, legt verantwoording af aan de leading lector. Binnen de lectoraten zijn docentonderzoekers en promovendi actief, die op hun beurt weer functioneel verantwoording afleggen aan (associate) lector. Uiteindelijk is de leading lector verantwoordelijk voor de synergie in het

onderzoeksprogramma, het binnenhalen van middelen en de relatie tussen onderwijs en praktijkgericht onderzoek van een ARC. De leading lector legt verantwoording af aan de betreffende domeindirecteur. In het document 'HRM-Praktijkgericht Onderzoek' worden alle functies binnen een onderzoeksgroep nader uitgewerkt naar taken, eisen en competenties, en loopbaanperspectief. Hiermee is een link ontstaan tussen de onderzoekspraktijk en het HRM-beleid.

Oordeel VKO

In 2013 kon de VKO zich nog geen oordeel vormen over het systeem van kwaliteitsbewaking van het onderzoek en van de verbetermaatregelen omdat de veranderingen recentelijk waren ingezet en een sterk intentioneel karakter hadden. De situatie is nu, twee jaar later, anders. De VKO stelt vast dat Hogeschool VHL beschikt over een sluitend en samenhangend kwaliteitszorgsysteem onderzoek. De relatie tussen de kwaliteitszorg van het onderzoek enerzijds en de cycli van beleid en sturing anderzijds is aanwezig. De hogeschool kent een regelmatige cyclus van plannen, uitvoeren en rapporteren (zie ook 2.4).

Daarnaast zijn de visie en strategische doelen vertaald naar een aantal kpi's voor het onderzoek, met daaraan verbonden een realisatietermijn. De commissie is van mening dat de huidige set van indicatoren een prima eerste stap is. De commissie constateert dat de indicatoren en streefwaardes terug komen bij de verantwoording en toetsing in (jaar)verslagen en gesprekken. Met de kadernotitie ligt er een goede basis voor de verdere ontwikkeling van de instrumentatie en een verdere verfijning van indicatoren en streefwaarden.

De commissie spreekt haar waardering uit over de wijze waarop het oordeel van de beroepspraktijk een belangrijke rol in het systeem van kwaliteitsbewaking van het onderzoek krijgt. Deze verbondenheid met de praktijk komt onder meer tot uiting bij het benoemen van de Advisory Boards en het toetsen van het meerjarig onderzoeksprogramma van een ARC door het werkveld.

Met de inrichting van de nieuwe organisatie (drie domeinen en daaraan gekoppeld de ARC's) heeft de hogeschool bestuurlijk een grote slag gemaakt. De commissie constateert dat de hogeschool een duidelijk bestuurlijk kader bezit van waaruit sturing op onderzoek adequaat kan plaatsvinden. De rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn in tegenstelling tot 2013 eenduidig en helder belegd, waardoor de verticale verbinding in de organisatie aanzienlijk is verbeterd.

Tegelijkertijd constateert de commissie dat de recente aanpassingen zich deels nog in de praktijk moeten bewijzen. Nog niet elke ARC heeft bijvoorbeeld een leading lector. Maar de VKO heeft daar, gezien de gunstige randvoorwaarden in termen van betrokkenheid, kwaliteitsbesef en de versterkte aansturing, vertrouwen in. De VKO zou aldus willen aanbevelen in de komende jaren prioriteit te geven aan de volgende punten:

- Ga door op de ingeslagen weg waarbij onderwijs, onderzoek en praktijk steeds meer met elkaar in verband gebracht worden;
- In de voorbereiding op het tweede validatiebezoek is aan de zorg voor kwaliteit zichtbaar extra aandacht besteed. Echter, nu de externe beoordeling achter de rug is, is het risico aanwezig dat de aandacht voor de kwaliteit van het onderzoek zal verslappen. Het is volgens de VKO van belang dat de huidige inzet aangaande kwaliteitszorg wordt vastgehouden en de aandacht ervoor niet afneemt met het verstrijken van de tijd.
- In het verlengde van bovenstaande adviseert de VKO om het kwaliteitszorgkader, in samenspraak met de (leading)lectoren en domeindirecteuren over bijvoorbeeld twee jaar te evalueren en indien nodig bij te stellen.

2.2. Thema 2 - De versterking van de inhoud en profilering van het onderzoek op het niveau van onderzoeksgroep en onderzoekslijnen

De aanbevelingen van de VKO betreffen eveneens de profilering van het onderzoek. De profilering en de inrichting van elk ARC wordt uitgewerkt in een meerjarenplan. In dit meerjarenplan is uitgewerkt: missie en visie, de centrale onderzoeksthema's (drie tot vijf thema's), de koppeling van bestaande lectoren aan deze thema's, de geconstateerde blinde vlekken m.b.t. lectoren, de crossovers met de andere ARC's en de financiële onderbouwing. De domeindirecteur en leading lector toetsen bij externe, onafhankelijke partijen uit het werkveld of zij de gekozen thema's en de voorgestelde ontwikkelrichting als relevant, actueel en toekomstbestendig ervaren.

De hogeschool geeft in haar zelfevaluatie aan dat zij, ten opzichte van 2013, duidelijker keuzes maakt inzake de inzet in en de bijdrage aan samenwerkingsverbanden.

Hogeschool VHL is betrokken bij vier 'groene' Centres of Expertise (CoE):

- Food (penvoerder HAS Hogeschool)
- Greenports (penvoerder HAS Hogeschool)
- Open Teelten (penvoerder CAH Vilentum)
- Agrodier (penvoerder Hogeschool VHL).

Naast de betrokkenheid bij de vier CoE's in HAO-verband is zij betrokken bij vier CoE's in de 'grijze' sector, te weten:

- Biobased Economy (penvoerder Wageningen UR)
- Delta Technology (penvoerder Hogeschool Zeeland)
- Healthy Ageing (penvoerder Hanzehogeschool)
- Watertechnologie (penvoerder NHL Hogeschool).

Via het bestuurlijk overleg in elke CoE is de profilering, taakverdeling en werkwijze van de deelnemende hogescholen onderwerp van gesprek. De inzet van Hogeschool VHL in elk CoE wordt waar mogelijk afgestemd op de zwaartepunten van de hogeschool en het meerjarenprogramma van een ARC.

De VKO beval aan om de aanstellingsomvang van een lector te vergroten, opdat meer ruimte ontstaat voor o.a. het ontwikkelen van nieuwe kennis. De afgelopen periode heeft Hogeschool VHL het onderzoeksbeleid hierop aangepast. De aanstelling van een lector (onderzoekslijn) is in principe minimaal 0,6 fte. Binnen een onderzoekslijn kan ook een lector worden benoemd met een kleinere aanstelling, bijvoorbeeld op basis van een 'in kind' bijdrage van een bedrijf of maatschappelijke organisatie. Deze lectoren vervullen een onderzoeksopdracht met betrekking tot een omschreven aspect van een onderzoekslijn.

Om de horizontale verbinding te bevorderen heeft de hogeschool een directeurenoverleg en een leading lectorenoverleg ingericht. In het directeurenoverleg worden onderwerpen met betrekking tot onderwijs, onderzoek en ondersteunende diensten besproken. In het leading lectorenoverleg staan de ontwikkelingen in het onderzoek centraal. Onderwerp van gesprek zijn beleidsdocumenten voor onderzoek, (de voortgang) van de implementatie van het onderzoeksbeleid en kwaliteitszorg, verwachte en gewenste ontwikkelingen, en het bewaken van de samenhang in en tussen ARC's en opleidingen.

Tot slot is de afdeling beleid verantwoordelijk voor het ontwikkelen van een in- en extern communicatieplan voor het praktijkgericht onderzoek. De stafafdeling Beleid is in de loop van 2014 begonnen met het opstellen van deze notitie maar heeft deze, in verband met de implementatie van de organisatiewijzigingen, nog niet afgerond. Nu de nieuwe organisatie grotendeels is geïmplementeerd, wordt dit actiepunt in 2015 uitgevoerd.

Oordeel VKO

Een duidelijk onderzoekprofiel dat zorgt voor inhoudelijke sturing is de basis van elk kwaliteitskader. Hogeschool VHL heeft in het nieuwe instellingsplan een duidelijke keuze gemaakt voor drie zwaartepunten. In aansluiting op deze zwaartepunten kent elk domein een ARC met een beperkt aantal onderzoeksthema's teneinde focus en massa in onderzoek te creëren. Tijdens het bezoek van de VKO was het meerjarenplan voor Delta Areas and Resources net vastgesteld. De meerjarenplannen van de twee andere ARC's verkeerden op het moment van het bezoek nog in de conceptfase. De commissie vertrouwt erop dat alle meerjarenplannen dit jaar gereed zijn.

De afgelopen twee jaar heeft de hogeschool grote stappen gezet om de massa van het onderzoek te vergroten. De commissie constateert dat de aanstellingsomvang van een lector is vergroot, de samenwerkingsverbanden zijn uitgebreid (waaronder de deelname aan acht CoE's en het gemeenschappelijke lectoraat met de 'groene hogescholen) en de lectoraten geclusterd. Daarnaast wordt er samen met lectoren gesproken over de verwerving van additionele externe middelen. De commissie oordeelt dat de hogeschool op de goede weg is om het onderzoek de komende jaar te versterken. De focus van het onderzoek zal voor de komende periode een aandachtspunt blijven. De VKO beveelt dan ook aan in de komende jaren prioriteit te blijven geven aan versterking van de inhoud en profilering van het onderzoek. Hier ligt voor de leading lectoren de belangrijkste uitdaging; zij zijn immers eindverantwoordelijk voor synergie binnen en tussen de

onderzoekslijnen. Een scherper profiel zal de herkenbaarheid en doorwerking, zowel naar binnen als naar buiten, ten goede komen.

De VKO zou aldus willen aanbevelen in de komende jaren prioriteit te geven aan de volgende punten:

- Werk verder aan de concretisering van de onderzoekagenda (focus) van de hogeschool en van elke ARC. Een simpele boodschap helpt om het onderscheidende karakter van de hogeschool en haar drie domeinen voor het voetlicht te brengen.
- Redeneer (nog) sterker vanuit het meerjarenplan. Zorg dat het meerjarenplan sturend is op de selectie en afbakening van de onderzoeksthema's binnen een ARC en de daaraan verbonden lectoraten;
- Weeg af hoe een ARC zich verhoudt tot de CoE's. Is de deelname aan acht CoE's een middel om de focus van het onderzoek te versterken of om het onderzoeksbudget te verhogen?
- Stel het aangekondigde in- en extern communicatieplan van het praktijkgericht onderzoek op.

2.3. Thema 3 – De uitwerking, samenhang en borging van de PDCA-cyclus

De uitwerking van kwaliteitszorgsysteem is vastgelegd in de Kadernotitie Praktijkgericht Onderzoek 2014 - 2017. Kern van het kwaliteitszorgsysteem onderzoek is de PDCA-cyclus. De cyclus vindt binnen de hogeschool plaats op drie niveaus: op het niveau van een ARC, op het niveau van het domein en op instellingsniveau. De drie cycli samen vormen samen de P&C-cyclus en staan met elkaar in verbinding.

- De leading lector is eerstverantwoordelijke voor het uitvoeren van de kwaliteitszorgcyclus op het niveau van het ARC. De lector(en) binnen een ARC zijn verantwoordelijk voor de kwaliteitszorg van hun onderzoekslijn (lectoraat). Jaarlijks stellen de directeur en de leading lector een integraal jaarplan op voor de ARC. Het ARC-jaarplan is onderdeel van het domein-jaarplan. De voortgang van een meerjarenplan / jaarplan van een onderzoekslijn (lectoraat) wordt geborgd door de 'leading lector'. Jaarlijks wordt er door zowel een lector als op het niveau van het ARC verantwoording afgelegd in een jaarverslag.
- De domeindirecteur is eindverantwoordelijke van een ARC. De domeindirecteuren rapporteren en leggen verantwoording af aan het CvB. De leading lector levert een bijdrage aan de rapportage van zijn domeindirecteur. CvB en directeur voeren vier keer per jaar een managementgesprek.
- Op het niveau van de instelling vindt monitoring en verbetering van de onderzoekskwaliteit plaats aan de hand van eerder beschreven kwaliteitsindicatoren voor het onderzoek.

Hogeschool VHL geeft aan dat zij de afgelopen twee jaar de uitvoering van de PDCA-cyclus heeft verbeterd door veel steviger te sturen op de vier kerntaken van lectoren en de kwaliteitszorg van onderzoek. Als gevolg van de vele veranderingen (nieuw instellingsplan, nieuwe kadernotities, nieuwe organisatiestructuur) zijn er relatief veel wijzigingen doorgevoerd in het kwaliteitssysteem. De aangepaste formats van het jaarplan zijn mede daardoor bijvoorbeeld nog niet overal consequent gebruikt.

Oordeel VKO

Stond de kwaliteitszorg van onderzoek tijdens het vorige bezoek van de VKO nog in de kinderschoenen, nu wordt de P&C-cyclus gebruikt voor gerichte sturing en verantwoording. De instrumenten in de PDCA-cyclus zijn uitgebreid met onder meer resultaatsafspraken met domeindirecteuren.

Omdat het werken met de nieuwe formats relatief nieuw is zal dit de komende periode, zoals de hogeschool terecht aangeeft, aandacht vragen. De commissie adviseert om te zorgen voor een zekere mate van uniformering van de jaarplannen en jaarverslagen en overige evaluatie-documenten opdat ze vergelijkbare sturingsinformatie opleveren. De commissie beveelt daarnaast aan om de komende jaren aandacht te blijven besteden aan de vraag in hoeverre er voortgang wordt geboekt op de geformuleerde / voorgestelde verbeteringen. Bijvoorbeeld door het structureel opnemen van de aanbevelingen in de managementrapportages. De VKO onderstreept het belang van het aandacht blijven schenken aan de beoordeling van de kwaliteit van het onderzoek. Belangrijk is dat er (nog) meer inhoudelijke sturing van het kwaliteitszorgsysteem uitgaat. Met name het normeren en oordelen kan scherper. Bijvoorbeeld door scherpe streefwaarden te formuleren.

De VKO heeft met genoegen kunnen vaststellen dat er voldoende bestuurlijke aandacht is voor het verbeterbeleid ten aanzien van het onderzoek. De VKO concludeert dat de hogeschool heeft laten zien dat zij prioriteit heeft gegeven aan de aanbevelingen uit 2013. De hogeschool heeft haar onderzoeksbeleid de afgelopen twee jaar aangescherpt en toegespitst. Ook de andere aanbevelingen van de VKO zijn zoals besproken in de voorgaande paragrafen ter harte genomen.

2.4 Thema 4 - De ondersteuning van het onderzoek door de stafdiensten

In 2013 constateerde de VKO dat het takenpakket van de stafdiensten in de ondersteuning van onderzoek en de lectoraten nog niet optimaal was afgestemd op de wensen van de lectoren en directeuren. Hogeschool VHL geeft in haar zelfevaluatie aan dat zij de afgelopen twee jaar de ondersteuning van de stafdiensten ten behoeve van het praktijkgericht onderzoek heeft versterkt. De stafdiensten Beleid en F&C bieden gerichte ondersteuning in de kwaliteitszorg op het niveau van de instelling, domein/ARC, opleidingen en lectoraten. Er worden tussen de stafdiensten en domeinen duidelijke afspraken gemaakt inzake de te leveren ondersteuning.

De inzet in uren van de stafafdeling Beleid met betrekking tot onderzoeksbeleid en kwaliteitszorg is uitgebreid in vergelijking met de situatie tijdens het vorige VKO-bezoek. De rol van 'Finance & Control' (hierna F&C) is met ingang van januari 2015 verankerd binnen elk domein in de persoon van een domeincontroller. De domeincontroller valt hiërarchisch onder F&C. F&C ondersteunt en begeleidt een ARC bij het opstellen van projectvoorstellen, financiële (eind)rapportages voor subsidiegevers en de jaarlijkse en kwartaalrapportages.

Tot slot is de onderlinge samenwerking tussen Beleid en F&C de afgelopen twee jaar verbeterd. Beide afdelingen hebben gezamenlijk geïnvesteerd in een steviger en meer gestructureerde ondersteuning van het onderzoek. Volgens de hogeschool komt dit tot uitdrukking in een meer gecoördineerde afstemming inzake tussen- en eindrapportages RVO en projectaanvragen zoals in de RAAK-context.

Oordeel VKO

De VKO stelt vast dat de ondersteuning door de stafdiensten in de afgelopen jaren is uitgebreid en versterkt. De VKO heeft waardering voor de keuze van de hogeschool om binnen de stafafdeling Beleid de expertise met betrekking tot (internationale) subsidieregelingen uit te breiden opdat de doelstellingen inzake de binnen te halen subsidiebedragen kunnen worden gerealiseerd.

De commissie stelt vast dat er binnen de organisatie veel waardering is voor de ondersteuning door de stafdiensten. De commissie heeft de indruk dat de medewerkers van de stafdiensten beschikken over de kennis en expertise om de kwaliteitszorg van het onderzoek de komende jaren verder te ontwikkelen.

Conclusies en aanbevelingen

De VKO bezocht Hogeschool VHL in 2013 voor de eerste maal. Naar aanleiding van dit bezoek heeft de commissie besloten om het kwaliteitszorgsysteem van Hogeschool VHL voorwaardelijk te valideren. De commissie kon zich in 2013 nog geen oordeel vormen over het kwaliteitszorgsysteem van het onderzoek. Het eerste bezoek van VKO was voor de hogeschool mede aanleiding voor een aantal additionele inspanningen gericht op de versterking van het kwaliteitszorgsysteem van het onderzoek.

Hogeschool VHL heeft duidelijke bestuurlijke kaders geschapen voor het praktijkgericht onderzoek, met een doordachte reeks van missie, doelen en kpi's. Met de gekozen profilering en zwaartepuntvorming creëert de hogeschool focus en massa in het onderzoek en ligt de nadruk op meer synergie tussen onderzoekslijnen (lectoraten). De commissie heeft kunnen constateren dat de recente onderbrenging van de lectoraten bij de domeinen zijn vruchten begint af te werpen. Er ontwikkelt zich een gezamenlijke visie op het verbinden van de onderwijs- en onderzoeksfunctie en er is veel draagvlak onder lectoren voor het clusteren van het onderzoek.

De hogeschool heeft de afgelopen twee jaar veel tijd en energie gestoken in het verbeteren van de kwaliteitszorgsysteem voor onderzoek. Hogeschool VHL kent een duidelijke kwaliteitscyclus waarmee een ARC en de daaraan verbonden lectoraten door middel van een meerjaren-onderzoeksprogramma, jaarplannen en jaarverslagen op koers worden gehouden. De kwaliteitszorg is op adequate wijze verbonden met de P&C cyclus. De recente aanpassingen moeten zich deels nog in de praktijk bewijzen. Maar de VKO heeft daar, gezien de gunstige randvoorwaarden in termen van betrokkenheid, kwaliteitsbesef en de lerende opstelling, vertrouwen in. Met het kwaliteitszorgsysteem voor onderzoek ligt er een fundament voor de verdere uitwerking van de instrumentatie en een verdere verfijning van indicatoren en bijbehorende normen.

De hogeschool heeft op de VKO een zelfbewuste indruk gemaakt. De medewerkers die de commissie heeft gesproken zijn enthousiast over de ingezette koers en zien unaniem de noodzaak voor de verandering. De VKO concludeert dat Hogeschool VHL heeft laten zien dat zij prioriteit heeft gegeven aan het uitwerken van de aanbevelingen uit 2013. De door de VKO uitgebrachte aanbevelingen zijn adequaat opgepakt. De VKO kwalificeert hiermee de onderzoekskwaliteitszorg van de Hogeschool VHL als **gevalideerd**.

De VKO zou op basis van haar tweede bezoek de volgende zaken onder de aandacht willen brengen als aanbevelingen of verbeterpunten voor de komende periode:

- Ga door op de ingeslagen weg waarbij onderwijs, onderzoek en praktijk steeds meer met elkaar in verband gebracht worden;
- Werk verder aan de concretisering van het meerjaren-onderzoeksprogramma van een ARC. Een simpele boodschap kan helpen om het onderscheidende karakter van de hogeschool voor het voetlicht te brengen;
- Zorg dat het meerjaren-onderzoeksprogramma sturend is op de selectie en afbakening van de onderzoeksthema's binnen een ARC en de daaraan verbonden lectoraten;
- Blijf het kwaliteitszorgkader op onderling vergelijkbare wijze hanteren;
- Blijf aandacht schenken aan de horizontale verbinding tussen de ARC's en daarbinnen tussen de lectoraten;
- Zorg ervoor dat de aandacht voor de kwaliteitszorg van het onderzoek niet verslapt. Evalueer het kwaliteitszorgkader over bijvoorbeeld twee jaar en stel deze indien nodig bij.

De VKO heeft vertrouwen in het ingezette verbeterbeleid van de Hogeschool VHL. Zij is te spreken over de helderheid en eenvoud van de inrichting van de onderzoeksfunctie en van het kwaliteitszorgsysteem; juist die overzichtelijkheid was aansprekend: iedere medewerker kan vertellen hoe het in elkaar zit. Dat is een garantie voor succes. Ze kan daarom haar rapport afsluiten in de wetenschap dat de hogeschool ook haar analyses en aanbevelingen serieus zal nemen en tot gepaste maatregelen zal overgaan.

Bijlage 1 Instellingsbesluit VKO

Het bestuur van de HBO-raad, vereniging van hogescholen,

gelet op het door de vereniging in 2008 vastgestelde *basisdocument kwaliteitszorgstelsel ten aanzien van het onderzoek aan hogescholen* (hieronder verder aangeduid als basisdocument) als nadere uitwerking van het in 2007 vastgestelde *brancheprotocol kwaliteitszorg onderzoek*.

BESLUIT

Artikel 1: Instelling

1. Er is met ingang van 23 maart 2009 een validatiecommissie kwaliteitszorg onderzoek, hierna te noemen VKO.
2. De VKO is ingesteld voor de periode 2009-2015.

Artikel 2: Samenstelling

1. De VKO bestaat uit zeven leden, waaronder de voorzitter en de vicevoorzitter.
2. De volgende leden zijn door de HBO-raad benoemd:
 - Prof. dr. P.L. (Pauline) Meurs (voorzitter);
 - Prof. dr. F.A. (Frans) van Vught (vicevoorzitter);
 - Drs. B. (Bart) van Bergen (lid);
 - Dr. C.M. (Tini) Hooymans (lid);
 - Drs. P.M. (Paul) van Roon (lid);
 - Drs. P.M.M. (Paul) Rullmann (lid);
 - Prof. dr. H.W. (Henk) Volberda (lid).
3. De HBO-raad voorziet in het secretariaat van de VKO.

Artikel 3: Taak en werkwijze

1. De taak van de VKO is het zesjaarlijkse evalueren en valideren van de kwaliteitszorgsystemen van hogescholen op het aggregatieniveau van de instelling, voor zover de kwaliteitszorg betrekking heeft op het (praktijkgerichte) onderzoek van de hogeschool.
2. De VKO hanteert het in het basisdocument beschreven validatiekader bij het valideren van de kwaliteitszorg van elke hogeschool en komt onafhankelijk en objectief tot een validatiebesluit.
3. De VKO komt op basis van haar evaluerende activiteiten tevens tot analyses en aanbevelingen voor verdere verbetering van het kwaliteitszorgsysteem van de hogeschool.
4. De VKO baseert haar validatiebezoek op een door de hogeschool uitgevoerde zelfevaluatie. Het basisdocument specificeert de eisen die aan zelfevaluatie en validatiebezoek inclusief de op te leveren rapportages worden gesteld.

5. De VKO bepaalt haar eigen procedures en werkwijze ten aanzien van het validatiebezoek, de validatie en de oplevering van de rapportages binnen de kaders van het basisdocument.
6. De VKO brengt op basis van elk validatiebezoek een openbaar validatierapport uit zoals bedoeld in het basisdocument, nadat hoor en wederhoor heeft plaatsgevonden.
7. Indien de VKO tot een *voorwaardelijke* validatie heeft geoordeeld worden afspraken gemaakt voor een vervolvalidatie binnen een termijn van twee jaar. Daarop baseert de VKO of sprake is van *onvoorwaardelijke* validatie of dat geen validatie wordt verleend.

Artikel 4: Rapportage en informatievoorziening

1. De besturen van de hogescholen dragen er zorg voor dat elk rapport van een externe evaluatiecommissie als bedoeld in het bovengenoemde basisdocument, vergezeld van het eventuele bestuursstandpunt over dat rapport, binnen een maand na het openbaar maken van het rapport ter kennis van de VKO wordt gebracht.
2. De besturen van de hogescholen dragen er zorg voor dat een gedocumenteerd zelfevaluatie-rapport tijdig ter beschikking wordt gesteld aan de VKO en dat een validatiebezoek kan plaatsvinden, beide conform de kaders die daaraan door middel van het basisdocument zijn gesteld en de procedures die binnen die kaders door de VKO worden opgesteld.
3. De VKO draagt er zorg voor dat elk validatierapport ter beschikking wordt gesteld aan de HBO-raad en de Minister van OCW.
4. De VKO draagt er zorg voor dat de door haar ontvangen externe *evaluatie*rapporten vanuit de hogescholen alsmede de door haar zelf gepubliceerde *validatie*rapporten vrij verkrijgbaar zijn via de website van de VKO.

Artikel 5: Geldmiddelen

1. De basisinfrastructuur van de VKO (t.b.v. secretariaat, communicatie en algemene vergaderingen) wordt gefinancierd met de jaarlijks te indexeren doelcontributie van de hogescholen.
2. De reëel gemaakte kosten (honoraria en reiskosten van de betreffende deelcommissie VKO) per validatie worden via de HBO-raad bij de betreffende hogeschool in rekening gebracht.
3. De VKO-leden ontvangen via de HBO-raad een jaarlijkse vergoeding op basis van het aantal verrichte validaties en bijgewoonde VKO vergaderingen.

Artikel 6: Planning

1. De validaties door de VKO vinden plaats in de volgende vastgestelde volgorde:
2009: Hogeschool Utrecht, Gerrit Rietveld Academie, Hogeschool Zuyd;
2010: Hogeschool van Beeldende Kunsten Muziek en Dans, Hogeschool van Amsterdam,

- De Haagse Hogeschool, Hogeschool INHOLLAND, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, Hanzehogeschool Groningen;
- 2011: Fontys Hogescholen, Hogeschool Leiden, Aeres Groep, Gereformeerde Hogeschool Zwolle, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Saxion Hogescholen;
- 2012: Hogeschool Zeeland, Interactum (Hogeschool IPABO, Marnix Academie, Hogeschool Domstad, Iselinge Hogeschool, Hogeschool De Kempel en Katholieke PABO Zwolle; Hogeschool Edith Stein separaat), Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, Stenden Hogeschool, Hogeschool Helicon, Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten;
- 2013: Codarts Hogeschool voor de Kunsten, Van Hall Larenstein, Hogeschool Rotterdam, NHTV internationale hogeschool Breda, ArtEZ hogeschool voor de kunsten, Windesheim;
- 2014: Avans Hogeschool, Design Academy Eindhoven, Driestar educatief, HAS Den Bosch, Christelijke Hogeschool Ede, Hotelschool Den Haag.
2. Van deze planning kan alleen worden afgeweken in uitzonderlijke situaties. VKO, HBO-raad en betreffende hogescho(o)l(en) treden met elkaar in overleg indien volgens een van deze partijen sprake is van een situatie die wijziging in de planning noodzakelijk maakt. Het bestuur van de HBO-raad stelt de gewijzigde planning vast en communiceert deze via de geëigende kanalen.
 3. De specifieke planning per validatietraject wordt in overleg tussen VKO en hogeschool gemaakt, e.e.a. conform de procedures van de VKO.

Artikel 7: Evaluatie

1. Na twee jaar (gerekend vanaf de eerste validatie) zal het overkoepelende kwaliteitszorgstelsel -en daarbinnen de rol en het functioneren van de VKO- worden geëvalueerd op basis van de opgedane ervaringen. Hierop wordt mede gebaseerd of en welke eventuele tussentijdse aanpassingen in samenstelling, organisatie en werkwijzen nodig zijn.
2. Ruim voor het aflopen van de periode waarop dit instellingsbesluit betrekking heeft zal het stelsel -en daarbinnen de rol en het functioneren van de VKO - worden geëvalueerd met het oog op de vormgeving en invulling van de kwaliteitszorg t.a.v. onderzoek in de erop volgende periode.

Den Haag, 23 maart 2009

D. Terpstra,
voorzitter HBO-raad

Bijlage 2 Overzicht bestudeerd materiaal

Brondocumenten instellingsniveau:

- Instellingsplan Hogeschool Van Hall Larenstein 2014 – 2017 'Op weg naar de groenste hogeschool' (december 2013)
- Onderzoekbeleid 2013 – 2016 (februari 2013);
- Kadernotitie Praktijkgericht Onderzoek 2014 – 2017 (juli 2014);
- Meerjareninvesteringsplan Hogeschool VHL 2014 – 2017
- Jaarverslag Hogeschool VHL 2013
- Prestatieafspraken Hogeschool Van Hall Larenstein 2012-2015
 - o Definitief advies Reviewcommissie prestatieafspraken VHL, september 2012
 - o Mid-term Review, juni 2014
- Uitwerking P&C cyclus Hogeschool VHL 2015
- Notitie 'HRMbeleid praktijkgericht onderzoek Hogeschool VHL' (maart 2015)
- Professionaliseringsbeleid Hogeschool VHL (2014)
- Checklist jaarplan 2015 Hogeschool VHL 2015
- HBO-monitor Onderzoeksgegevens VHL 2012 en 2013
- Format informatie plannings- en beoordelingsgesprekken lectoren VHL (januari 2013)
- Procedures voor reguliere lectoraatsopdrachten en werving reguliere lectoren Hogeschool VHL (2013)
- Format lectoraatsopdracht (2013)
- Format Jaarplan Lectoraat 2014 + format Lectoraat jaarplan 2015
- Format Jaarverslag Lectoraat 2013 + 2014
- Draaiboek Onderzoeksevaluatie Lectoraten Hogeschool VHL versie 2 (augustus 2013)
- Notitie 'Borging wetenschappelijke kwaliteit praktijkgericht onderzoek Hogeschool VHL' (maart 2015)

Brondocumenten op domein / ARC niveau:

- Onderzoeksevaluatie lectoraat Melkveehouderij (2013)
 - o Zelfevaluatie lectoraat Melkveehouderij
 - o Beoordelingsrapport commissie
- Onderzoeksevaluatie lectoraat Geïntegreerd Natuur- en Landschapsbeheer (2013)
 - o Zelfevaluatie lectoraat GNLB
 - o Beoordelingsrapport commissie
- Onderzoeksevaluatie lectoraat Kust en Zee (2014)
 - o Zelfevaluatie lectoraat Kust en Zee
 - o Beoordelingsrapport commissie
- Onderzoeksevaluatie lectoraat Biobased Economy

- Zelfevaluatie lectoraat Biobased Economy
 - Notitie Stimuleringsmaatregelen
 - Beoordelingsrapport commissie
- Zelfevaluatie lectoraat Watertechnology
- Verbeterplan lectoraat Groene Leefomgeving van Steden (april 2014)
- Verbeterplan lectoraat Welzijn van Dieren (2014 + 2015)
- Meta-evaluatie onderzoeksevaluaties lectoraten GNLB en Melkveehouderij, Hobéon (januari 2014)
- Meta-evaluatie onderzoeksevaluaties lectoraten Kust en Zee en Biobased Economy, NQA (maart 2015)

Bijlage 3 Bezoekprogramma

van tot

- 09.00 09.30 *Besloten vergadering VKO*
- 09.30 11.00 *Vraaggesprek VKO met CvB Hogeschool VHL en centrale staf*
- **Peter van Dongen** (vz CvB; portefeuillehouder Onderzoek)
 - **Diane Keizer – Mastebroek** (lid CvB; portefeuillehouder Onderwijs)
 - **Wendela Schlebaum** (directeur Beleid)
 - **Marianne Remmers** (beleidsmedewerker Onderzoek)
- 11.00 11.15 *Besloten vergadering VKO*
- 11.15 11.55 *Vraaggesprek VKO met lectoren/onderzoekers vanuit Delta Areas and Resources*
- **Paddy Walker** (lector)
 - **Harry Ankoné** (directeur)
 - **Peter Prins** (leading lector ad interim Delta Areas and Resources ARC)
 - **Alwin Hylkema** (docent-onderzoeker bij opleiding Kust en Zeemanagement)
 - **Marlous Heemstra** (docent bij opleiding Kust en Zeemanagement)
- 11.55 12.30 *Besloten vergadering / lunch*
- 12.30 13.10 *Vraaggesprek VKO met lectoren/onderzoekers vanuit Food&Dairy*
- **Hans Derksen** (lector)
 - **Wendy Zuidema – Haans** (directeur)
 - **Wiepk Voskamp -Harkema** (leading lector)
 - **Jerke de Vries** (docent-onderzoeker bij opleiding Bedrijfskunde en Agribusiness)
 - **Sytze Wiegersma** (docent-onderzoeker Life Sciences R&D)
- 13.10 13.45 *Vraaggesprek VKO met centrale staf.*
- **Wendela Schlebaum** (directeur Beleid)
 - **Marianne Remmers** (beleidsmedewerker Onderzoek)
 - **Eva Verschoor** (beleidsmedewerker Kwaliteitszorg)
 - **Marga de Wild** (beleidsmedewerker HRM)
 - **Perry van Dongen** (directeur F&C)
- 13.45 14.00 *Besloten vergadering VKO*
- 14.00 14.20 *Terugkoppeling VKO*

Bijlage 4 Korte beschrijving van de VKO deelcommissieleden

Prof. dr. F.A. (Frans) van Vught (voorzitter);

Voorzitter Reviewcommissie hoger onderwijs en onderzoek, topadviseur EU, president European Centre for Strategic Management of Universities (Esmu), voorzitter bestuur Netherlands' House for Education and Research (Neth-ER), voormalig voorzitter College van Bestuur en Rector Universiteit Twente.

Dr. C.M (Tini) Hooymans

Oud-lid Raad van Bestuur (TNO). Lid Centrale Commissie voor de Statistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Drs. P.M.M. (Paul) Rullmann (lid);

Voorzitter SURF. Voorzitter Raad van Toezicht Codarts. Lid bestuur Quality Assurance Netherlands Universities (QANU). Oud lid College van Bestuur Technische Universiteit Delft. Oud lid Commissie tussentijdse evaluatie lectoren en kenniskringen. Oud lid College van Bestuur Hogeschool Haarlem.

Drs. E.C. (Emiel) de Groot (secretaris)

Beleidsadviseur onderwijs en onderzoek Vereniging Hogescholen.